

Útdráttur

Um 500 Íslendingar deyja af völdum hjarta-og æðasjúkdóma á ári hverju. Árið 2003 fengu 300 einstaklingar kransæðastíflu á Íslandi og árið 2004 léztust 388 einstaklingar af völdum blóðþurrðarsjúkdóma í hjarta.

Þekking almennings á áhættuþáttum, einkennum og viðbrögðum kransæðastíflu er mikilvæg. Með markvissum og útbreiddum forvörnum kransæðasjúkdóma má auka þekkingu almennings sem leiðir af sér lægri dánar- og sjúkdómstíðni.

Tilgangur rannsóknarinnar var að kanna þekkingu almennings á áhættuþáttum, einkennum og viðbrögðum kransæðastíflu. Í rannsókninni var notast við megindelega rannsóknaraðferð. Úrtakið var almenningur í Vestmannaeyjum 18 ára og eldri. Spurningalisti var lagður fyrir þátttakendur og svöruðu þeir honum í viðurvist rannsakenda. Alls svöruðu 139 einstaklingar spurningalistanum og var kynjaskipting þátttakenda tiltölulega jöfn.

Niðurstöður rannsóknar okkar benda til að þekking á einkennum kransæðastíflu í Vestmannaeyjum er alls ekki nægileg. Áberandi var að þekking á einkennum milli aldurshópa var mismikil. Mesta þekkingin var í aldurshópnum 61 árs og eldri, og var þekking minnst í aldurshópnum 21-40 ára. Þekking á áhættuþáttum kransæðastíflu er einnig ábótavant, sérstaklega í yngsta aldurshópnum en þar var þekkingin minnst, sama á hvaða áhættuþátt var litið. Þekking var svipuð hjá hinum tveimur aldurshópunum.

Viðbrögð almennings við kransæðastíflu sýna að ekki eru nægilega margir sem hringja á sjúkrabíl. Í rannsókn okkar kom fram að rúmlega helmingur þátttakenda myndi frekar ráðfæra sig við lækni en einungis fjórðungur brygðist rétt við með því að hringja strax á sjúkrabíl. Telja rannsakendur ástæðuna fyrir því vera þekkingarleysi eða gott aðgengi að læknum í Vestmannaeyjum.

Ávinnингur rannsóknarinnar er að niðurstöðurnar gefa vitneskju um þekkingu almennings á áhættuþáttum, einkennum og viðbrögðum kransæðastíflu. Þar af leiðandi er mögulegt að gera sér grein fyrir fræðsluþörfum almennings og hægt að veita fræðslu þar sem hennar er helst þörf. Með rannsókninni vonast rannsakendur til að vitundarvakning verði í samféluginu.

Lykilhugtök: Þekking, kransæðastífla, áhættuþættir, einkenni og viðbrögð.

Abstract

Each year approximately 500 people die from cardiovascular disease in Iceland. In 2003, 300 individuals suffered from acute myocardial infarction but in 2004 388 individuals died from ischemic heart disease.

Public knowledge about risk factors and symptoms of acute myocardial infarction and proper response is important. Researches show that widespread and organized prevention methods can increase public knowledge and lower morbidity and mortality.

The purpose of this study was to explore knowledge among the general population about risk factors, symptoms and response to acute myocardial infarction. A quantitative research method was used. The study population was a random sample of 139 individuals, 18 years and older from the general population in Vestmannaeyjar, Iceland. The proportion of males and females was almost equal. A questionnaire was made for this study and participants answered it in the presence of the researchers.

Conclusions indicate that knowledge about the symptoms of acute myocardial infarction is insufficient. The knowledge was least in the youngest age group and most in the oldest age group. The knowledge about risk factors is also seemed insufficient, especially in the youngest age group were the knowledge was much less compared to the other age groups which had approximately similar knowledge.

Other researches show that too many patients response improperly to symptoms of acute myocardial infarction. Too few call an ambulance. In our study little over half of the participants answered that they would call for a doctor but only quarter of participants answered correctly that they would call for an ambulance immediately. The researchers believe that the reason for this is lack of knowledge or easy access to the doctors in Vestmannaeyjar.

The study and the questionnaire that was used give information about public knowledge about risk factors, symptoms and response to the symptoms of myocardial infarction. The study makes it possible to evaluate the need for education to the general population in Vestmannaeyjar and find out where this education is most needed. Researchers also hope that the study will increase awareness about the risk factors, symptoms and response regarding myocardial infarction in our community.

Keywords: Knowledge, myocardial infarction, risk factors, symptoms and response.